SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

ŽALGIRIS

Dovanos savo kraštui ir Lietuvai

Neteko girdėti, kad koks nors verslininkas būtų tiek daug gero padaręs Lietuvai ir savo kraštui, kiek Pasvaliui ir savo gimtiesiems Daujėnams nusipelnė mecenatas, „Lietpak“ gamyklos savininkas Pranas Kiznis.

Antanas ŠIMKŪNAS

Prano Kizinio asmeninio albumo nuotr.

Dar tebestatydamas įmonę Buivydiškėms padovanojo vaikų darželį. Po to sugalvojo pastatyti 30 kotedžų įmonės specialistams. Drauge su žurnalistu Viliumi Kavaliausku išleido knygą „Pasvalio krašto karžygiai“ - apie 54 Pasvalio krašto Vyties Kryžiaus kavalierius ir daugiau kaip 300 kraštiečių kūrėjų-savanorių. Jeigu ne dosni P. Kiznio parama, 2015 metais nebūtų dienos šviesos išvydęs brangiai kainavęs leidinys - „Daujėnų“ monografija. Ruošiantis Lietuvos valstybės atkūrimo 100-osioms metinėms, verslininko dėka prie Daujėnų ir Pasvalio bažnyčių įrengtos atminimo lentos 1918 metų savanoriams.

Tai dar ne viskas. Didžiulės lėšos buvo skirtos Daujėnų bažnyčios kapitaliniam remontui. Pasak vyskupo Jono Kaunecko, P.Kiznis, aukodamas nelengvai uždirbtus pinigus bažnyčioms, daro neįkainojamą dovaną savo Tautai, jos ateičiai. 2016 m. Daujėnų bažnyčioje vykusiose pamaldose vyskupas įteikė P.Kizniui popiežiaus Pranciškaus palaiminimo raštą - padėką už iškilius darbus stiprinant Lietuvos katalikų bažnyčią ir žmonių sielovadą.

2015 metų vasario 16-ąją už nuopelnus Lietuvai dr. Pranas Kiznis apdovanotas Gedimino ordino medaliu, o už dosnią mecenatinę veiklą jam suteiktas Pasvalio krašto garbės piliečio vardas.

Pasitinkant Lietuvos Nepriklausomybės 100-metį, „Lietpak“ įmonės vadovas, technikos mokslų daktaras padovanojo Lietuvai dar vieną dovaną - savo knygą. Jos pavadinimas „Visas gyvenimas - kaip viena diena“ - primena mums, kad gyvenimas prabėga labai greit. Tačiau tokio prasmingo ir turtingo gyvenimo palyginimas su viena diena primena ir kitką - autoriaus kuklumą.

Savo gyvenimo pasakojimą P.Kiznis pradeda ne nuo dramatiškos vaikystės, kurią sudrumstė karas ir kraupus pokaris, kai jo gimtajame Girsūdų kaime, netoli jų sodybos girdėdavosi rusų kariškių ir stribų susišaudymai su partizanais, kai vieškeliu nuo Daujėnų burgzdavo sunkvežimiai su tremtiniais ir kai 1951 metų spalio 2-osios vidurnaktį pats penkiametis Pranukas su tėvais, broliais Antanu ir Jonu atsidūrė tremtinių sunkvežimyje. Nepasakoja autorius ir apie tai, ką patyrė tremtyje, kaip gelbėjosi nuo bado ir šalčio, kokį pažeminimą ir skriaudą patyrė grįžęs į okupuotą Lietuvą... Visa tai primena jo literatūriniai pagalbininkai žurnalistai Vilius Kavaliauskas ir Marijona Varneckienė.

Gamybininkas tapo mokslininku

P.Kiznis savo pasakojimą pradeda nuo darbo. „Kartais man atrodo, kad dar prieš pabusdamas mąstau apie gamyklą. Man ji tokia svarbi, kad svarbesnė yra tik šeima...“ Toks pirmasis knygos sakinys. Taip pat pradeda ir skyrelį „Kaip aš rašyčiau autobiografiją“: „Technikos mokslų kandidato laipsnį apsigyniau 1968 metų gruodžio 26 dieną mokslиniame gamybiniame susivienijime „Plastpoliner“... O kokius kryžiaus kelius tremtiniui teko nueiti iki tos disertacijos gynimo, P.Kiznis nutyli.

„Tie darbai, - rašo autorius, - daug padarė įsisavinant gofruotų su perforacija žemės ūkiui, melioracijai bei dujų transportavimui skirtų didelio diametro (630 mm) slėginių vamzdžių gamybą.“ Darbai buvo įvertinti atskiru TSRS Liaudies ūkio pasiekimų parodos diplomu ir 1989 metų TSRS Ministrų Tarybos premija. „Kadangi mane visi pažinojo kaip tremtinį, - rašo daktaras, - ir iki sielos gelmių nepritariantį tuometinės prievartos nuostatoms, toks įvertinimas buvo tikrai daug.“

P.Kiznio iniciatyva ir parama Pasvalyje netrukus iškils paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir Lenkijos karaliui Žygimantui Augustui

P.Kiznio golgotos

Prano vaikystė prabėgo Daujėnų valsčiaus Girsūdų kaime, kur jo tėvas Antanas Kiznis, žemdirbystės mokslus studijavęs Dotnuvos žemės ūkio akademijoje, turėjo gražų 30 ha ūkį. Jame Pranukas su savo broliais Antanu ir Jonu nuo mažens patyrė daug džiugių akimirkų, kai čia susirinkdavo gausi Kiznių giminė. Išgyveno ir kraupių naktų, kai rusų kareiviai ir stribai krėsdavo namus ieškodami partizanų. Kiznių ūkis buvo netoli miško, todėl šeima buvo apkaltinta partizanų rėmimu ir ištremta. Atsidūręs Sibire, Tomsko srities, Asino rajono Tunguskij Boro gyvenvietėje, dėl klimato permainų ir išsekimo Pranukas sunkiai susirgo, barako laboratorijoje pragulėjo tris mėnesius, jau buvo atsidūręs tarp „morginių“, kai leisgyvį grąžino į gydomąją palatą. Apie tai, kokias kančias teko patirti tremtyje knygoje pasakoja bendrapavardis pasvalietis Pranas Kiznis, kiti bendro likimo žmonės - Salomėja Rinkūnaitė, Aldona Sketerytė, Julija Vyčaitė-Kazlauskienė. Tokie gausūs prisiminimai atskleidžia tikrą tremties vaizdą, parodo, kokiam nužmoginimui, pažeminimui, prievartiniam darbui buvo pasmerkti geriausi, darbščiausi, labiausiai išsilavinę Lietuvos žmonės. Ir grįžę po tremties jie buvo persekiojami, žeminami, diskriminuojami.

Kiznių šeimai nebuvo leista grįžti į gimtuosius namus, kol jų neišsipirko. Koks absurdas: statėsi savo namus, praėjo Sibiro golgotas, o grįžę turėjo išsipirkti savo namus, mat jie jau buvo *kolchozo* nuosavybė. *Kolchozas* nenorėjo Pranuko leisti toliau mokytis, kai jis baigė Žadeikių pradinę mokyklą. Buvo norima jį priversti likti ir dirbti *kolchoze*.

Vilniaus universitete baigęs net du fakultetus - istorijos ir ekonomikos - jis mokėsi aspirantūroje, apgynė disertaciją, tapo technikos mokslų daktaru ir žinomu mokslininku. Spaudoje paskelbė daugiau kaip 40 mokslinių straipsnių apie polimerų perdirbimo technologijas. Visa tai buvo susiję su jo darbu plastmasinių dirbinių gamykloje, kurios produkcija buvo žinoma visoje Sovietų Sąjungoje.

Įdiegė Lietuvoje naują pramonės šaką

„Gražus ir prasmingas buvo tas laikotarpis, kai mūsų tauta pakilo išsivadavimui, - rašo P.Kiznis apie Atgimimo metus. - Tada mano sąmonėje pamažu formavosi šviesi idėja ir graži svajonė sukurti nuosavą verslą. Aš gamybos sukūrimą pasirinkau kaip savo kovos frontą. Pasiryžau įdiegti Lietuvoje visai naują pramonės šaką - polimerinių pakuočių gamybą.“

1991 metais Vilniaus pakraštyje, Čekoniškėse, Žemės ūkio technikumo remonto ceche jis pradėjo kurti visiškai naują įmonę, kuri išaugo į vieną didžiausių ir labiausiai patyrusių plastikinių pakavimo medžiagų gamintojų Lietuvoje ir Baltijos valstybėse. Įmonėje dirba 600 žmonių, jos 90 proc. produkcijos keliauja į užsienį - Vokietiją, Ispaniją, Suomiją, JAV, Rusiją. „Lietpak“ įmonė savo atstovybes turi Švedijoje, Suomijoje, Lenkijoje, Rusijoje.

Visa tai pasiekta nepaprastai atkakliu darbu, patirtimi, sugebėjimu sutelkti aplink save kūrybingų bendradarbių kolektyvą. Knygoje pateikiama daug bendradarbių atsiliepimų. Antai buvęs Lietuvos pramonės ministras, prof. Rimvydas Jasinavičius rašo: „Prano Kiznio gyvenimas turėtų būti pavyzdžiu jaunimui, kaip nuo nulio ir dar engiamam sovietmečiu tremtiniui, nepasisavinant svetimo turto, nieko „neprichvatizuojant“, nesinaudojant korupciniais ryšiais, tapti vienu turtingiausių žmonių Lietuvoje. Tai tikrai unikali patirtis.“

Prof. R.Jasinavičius nurodo dar vieną sektiną pavyzdį - P.Kiznio šeimą. Savo mentalitetą ir intelektą šeimos galva perdavė savo sūnui Andriui. Jis nesakė sūnui - tau užteks, aš tave išlaikysiu, tu tik rūpinkis savo gyvenimo malonumais. Suprato, kad gyvenime daugiausia pasiekia ne tie vaikai, kurie tiesiog paveldi tėvų turtus, o tie, kuriems tėvai užtikrino gerą išsilavinimą ir įdiegė savo produktyvios veiklos pavyzdį. Dabar Andrius perima vadovavimą įmonei.

Iškils paminklas karaliui

„Ši knyga - tik mažas epizodas iš gyvenimo“, - rašo autorius knygos dedikacijoje. O tas gyvenimas pasipildo vis naujais kilniais epizodais. P.Kiznio iniciatyva ir parama Pasvalyje netrukus iškils paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir Lenkijos karaliui Žygimantui Augustui, išgarsinusiam Pasvalį ir daug jam nusipelniusiam. 1557-ųjų rugsėjo 5 d. atvykęs į Pasvalį su didele kariuomene, Žygimantas Augustas čia praleido beveik dvi savaites, priėmė Livonijos ordino magistrą Valterį Fiurstenbergą, pasirašė su juo prieš Rusiją nukreiptą sutartį. Tuo pat metu karalius atleido Pasvalio gyventojus nuo mokesčių valstybei, suteikė privilegiją bajorui Motiejui Andriejaičiui, leido jo dvaruose statyti dvi karčemas, jose laisvai pardavinėti midų, alų ir degtinę. Neatsitiktinai pasvaliečiai turi tokias senas dosnumo ir vaišingumo tradicijas.

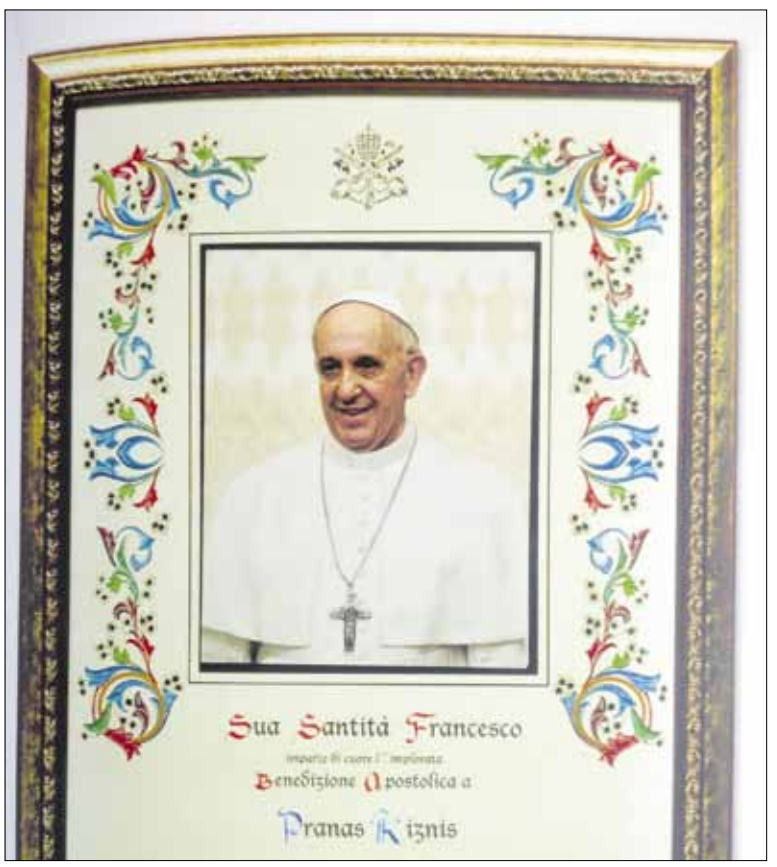

▸ Popiežiaus Pranciškaus padėka dr. Pranui Kizniui

Valstybinis komercinis bankas - mūsų nacionalinio saugumo sąlyga

Retkarčiais pasigirstančios kalbos, kad šaliai reikalingas valstybinis komercinis bankas, kuriame sąskaitas turėtų valstybės įmonės, greitai nuslopinamos. Kodėl iki šiol tokio banko neturime, kodėl politikai nerodo iniciatyvos ir kas suinteresuotas, kad mūsų finansų rinkose viešpatautų užsienio kapitalas?

Apie tai prie ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDĖJIMO apskritojo stalo diskutavo Lietuvos Respublikos Seimo narys Artūras SKARDŽIUS, Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras Audrius RUDYS, Smulkaus ir vidutinio verslo asociacijos tarybos narys Saulius ŽILINSKAS, buvęs Lietuvos Respublikos Seimo narys, buvęs užsienio reikalų ministras, ekonomistas profesorius Povilas GYLYS. Diskusiją vedė žalgirietis Gediminas JAKAVONIS.

G.JAKAVONIS: Beveik visos valdžios deklaruodavo, kad mums reikia valstybinio komercinio banko. Ateidami „valstiečiai-žalieji“ irgi apie tą patį kalbėjo, tačiau dabar nuomonė jau yra pasikeitusi, girdėjau Ramūno Karbauskio pasisakymus, kad tokio banko nereikia, steigti negalima ir pan. Mes esame valstybė, okupuota Skandinavijos bankų kapitalo. Įsivaizduoju, jeigu mūsų verslininkai norėtų imti paskolas verslui, kuris yra konkurentas skandinavų verslui, jie paprasčiausiai iš Skandinavijos bankų tos paskolos negautų. Ar Seime visi taip „pririšti“ prie svetimų bankų, kad atsisako savo komercinio?

A.SKARDŽIUS: Manau, kad yra labai didelė Skandinavijos bankų įtaka ir jie siekia paimti būtent finansinio tarpininkavimo sektorių. Turiu omenyje įvairiausias draudimo kompanijas ir pan. Finansinio tarpininkavimo verslas yra ta žąsis, kuri deda auksinius kiaušinius. Manau, kad skandinavų bankai, ėję su skaidrumo vėliava, finansinio tarpininkavimo sektorių į savo rankas paėmė padedant mūsų politikams. Jei pamenate, buvo vienas premjeras, regis, ponas Vagnorius, juos atleidęs nuo mokesčių. Išties, ta mokestinė našta yra itin maža. Mes jau praėjusią kadenciją tą klausimą aktyviai kėlėme, nes matėme, kad bankai sumoka į biudžetą labai mažai mokesčių. Per krizę buvo pasinaudota proga atitraukti pinigus iš Lietuvos, apie 20 milijardų indėlių iškeliavo į Skandinaviją. Vėliau Andriaus Kubiliaus valdžia sugebėjo pasiskolinti, jei neklystu, už 10 proc. palūkanų. Šiandien parlamente vyksta tyrimas, bet, žinoma, viskas yra „post factum“. Dėl tos didžiulės įtakos ir sąsajos su politine valdžia, sakyčiau, pono Kubiliaus, Ingridos Šimonytės ir kitų aukštų valstybės pareigūnų dėka, tie skandinavų bankai klesti. Bet, dabar matome, išaiškėjo „Danske Bank“, kuris buvo pateikiamas kaip pats skaidriausias, aferos. Pasirodo, Vladimiro Putino aplinkos pinigai buvo „plaunami“ per šio banko Estijos filialą. Tačiau, atrodo, tai mūsų politikams nerūpi, o mūsų nacionalinis bankas tą dalyką toleruoja. Matome situaciją, kai yra didelė politinė globa.

Eltos nuotr.

▶ 2011 metais žlugus „Snorui“ buvo praleista proga atsirasti Valstybiniam komerciniam bankui

Gediminas JAKAVONIS
Žalgirietis

▶ Išgėrėme po vieną, bet matome, kad skandinavų pensininkai, dalyvavę žygyje, išgėrė po penkis - septynis bokalus

G.JAKAVONIS: Gerbiamas Audriau, jeigu atmintis manęs neapgauna, tai visi skandinavų bankai vienais metais sumokėjo tik keletą tūkstančių eurų mokesčių. Politikai bijo, kad nepasikartotų 1992 metų krizė. Kaip manote, ar ta krizė nebuvo sumodeliuotas atvejis, kad atiduotume Lietuvos bankininkystę, kad mums būtų parodyta, jog patys esame neskaidrūs, nemokame ūkininkauti. Juk skandinavai mums visuomet buvo gražaus ir sąžiningo gyvenimo kelrodė žvaigždė.

A.RUDYS: Trumpai atsakyčiau - ir taip, ir ne. Pirmajame etape Lietuvoje iš tikrųjų nebuvo nei bankų specialistų, nei žmonių, kurie būtų pakankamai įsigilinę į valstybinių finansų tvarkymą, į valstybinių įmonių finansavimą ir pan. Tikrai žinau, kad buvo išduota blogų paskolų, tai susiję su tuo metu dar buvusių valstybinių įmonių gelbėjimu, o po to bankai jau negalėjo atsigauti. Pagrindinis aspektas, manau, yra visai kitas - Lietuvos valstybės koncepcija. Kitaip tariant, kokią Lietuvos valstybės reikšmę mato aktyviai veikiantys politikai ir tie užsieniečiai, kurie turi labai didelės įtakos šitiems politikams. Liberali politika sako, kad valstybės galių turi būti nedaug. Kad ir kas būtų valdžioje - ar dabartiniai konservatoriai, ar liberalai, ar socialdemokratai - visos Vyriausybės vykdė liberalią politiką. Po 1992 metų rinkimų, pirmos kadencijos pradžioje, LDDP valstybę dar stiprino, tačiau nuo kadencijos vidurio vėl vyko neprotingi privatizavimai ir kiti dalykai. Valstybinio komercinio banko atsisakymas atitinka tą koncepciją, kokia numatyta siaurinant ir likviduojant Lietuvos, kaip valstybės, įtaką. O kaip šito pasiekiama, tai yra technikos reikalas, gal net sąmoningai naikinant lietuviško kapitalo turinčius bankus.

Artūras SKARDŽIUS
Lietuvos Respublikos Seimo narys

▶ Manau, kad skandinavų bankai, ėję su skaidrumo vėliava, finansinio tarpininkavimo sektorių į savo rankas paėmė padedant mūsų politikams

G.JAKAVONIS: Gerbiamas Sauliau, ką pasakytumėte jūs?

S.ŽILINSKAS: Smulkiajam verslui visiškai nesvarbu, kas teiks tas paslaugas, svarbu, kad paslauga būtų gera. Faktinė situacija yra apgailėtina, nes mes net ir Lietuvos banko neturime, jis realiai yra Europos centrinio banko filialas. Visa politika, prasidėjusi kažkada, matyt, turi esminę priežastį - pasitikėjimo trūkumą. O pasitikėjimas bankininkystėje yra svarbiausias dalykas. Valstybiniam bankui visuomet priperšama etiketė, kad jį išvogs, o mes prieš dešimt metų esame suformulavę - nedarykite valstybinio banko, darykite valstybinį atsiskaitymo centrą. Bent jau kai kurias funkcijas atgautume. Pavyzdžiui, „Sodros“, Mokesčių inspekcijos ir kitų valstybinių institucijų lėšos būtų valstybės, o ne kažkieno rankose. Smulkaus verslo atžvilgiu, gera vieta ilgai tuščia nebūna. Iš Europos Sąjungos ateina iniciatyvos - jeigu nėra, kas pas mus sprendžia mūsų naudai, tai tas „minimalaus krepšelio“ principas ateina pagal kitose šalyse veikiantį modelį. Jis, deja, ne mūsų sugalvotas, jis ateina kaip direktyvos įgyvendinimas. Pas mus nėra valstybinio banko arba institucijos, kuri teiktų kreditus smulkiajam ir vidutiniajam verslui skatinti. Dabar smulkusis verslas skatinamas per INVEGĄ kitomis formomis, garantijomis. Kadangi banko tikslas yra pažinti klientą ir tą pasitikėjimą išplėsti, tai INVEGAI dėl valstybės paskirto pinigų kiekio tenka kooperuotis ir su kitais komerciniais bankais. Tačiau būtų galima eiti per savo banką ir būtų pigiau.

G.JAKAVONIS: Gerbiamas profesoriau, atrodo, kad mūsų politikams šioje situacijoje trūksta valstybinio mąstymo.

P.GYLYS: Trumpai kalbant - labai trūksta. O jeigu kalbėtume plačiau, tai galiu pasakyti, kad visos klaidos prasideda nuo mąstymo klaidų. Didžioji klaida yra mąstyme, kai mes nuo valstybės atkūrimo laikų po labai trumpos pauzės perėmėme individualistinę neoliberalią ideologiją. Kas pagal ją yra valstybiška - blogai, o kas privatu - gerai. Net ir šiandien bandymai kalbėti apie valstybinį komercinį banką gali būti sutikti su durtuvais sakant, kad komunistas nori nacionalizuoti banką. Pasidairykime po pasaulį. Pavyzdžiui, dauguma kinų bankų yra valstybiniai. Jie turi neblogai veikiančią bankų infrastruktūrą. Bankai yra infrastruktūrinė šaka, ji gali būti privati, gali būti ir valstybinė. Racionaliai mąstant, bankas gali būti ir valstybinis.

Turėjome „Snoro“ banko krizę. Tai - didelė netektis. Ar tame kontekste nebuvo galima pamąstyti apie to banko nacionalizavimą? Tačiau ta idėja net nebuvo svarstoma. Nesu kategoriškas žmogus, bet manau, kad Lietuvos elitui, kuris apskritai ekonomikoje nelabai orientuojasi, nebuvo leista svarstyti tokį variantą. Neleista, kadangi egzistuojantys privatūs užsienio, pirmiausia, - skandinavų, bankai, laukė, kada galės pasiimti kreditinės rinkos dalį. Kai mes už grašius pardavėme savo bankininkystę, tada mums labai trūko išsilavinimo. Galvojome, ateis „jie“ su savo patirtimi ir mes turėsime naudos. Jie pas save nesielgtų taip, kaip elgiasi čia. Čia jų etika kita. Tai yra pavojinga, nes tai griauna mūsų europinės integracijos filosofinį dalyką. Mes gyvename ekonomiškai neišsilavinusioje visuomenėje, o tokia visuomene labai lengva manipuliuoti.

A.SKARDŽIUS: Iniciatyvų buvo. Praėjusioje kadencijoje premjeras Algirdas Butkevičius buvo pateikęs du pasirinkimo variantus: vienas - paštą ir jo filialus pertvarkyti į lietuvišką banką. Tai buvo garsiai deklaruojama, tą idėją daug kas palaikė. Antras - pertvarkyti „Ūkio“ banką, kurio pelningoji dalis buvo atiduota mišraus - lietuviško ir skandinaviško - kapitalo „Šiaulių“ bankui. Šiandieniniu požiūriu galime drąsiai teigti, kad buvo padaryta didelė įtaka, be abejo, pasitelkiant ir tą pačią žiniasklaidą, tuos pačius argumentus. Čia jau yra nacionalinio saugumo reikalas. Keliai, infrastruktūra yra labai svarbu. Jeigu tu nori turėti tik vartotoją, o ne konkurentą, tai nutrauk finansavimą, nefinansuok perspektyvių projektų toje valstybėje. Tu valdai finansus, tavo rankose yra visi svertai. Mes matome absoliučiai komercinį interesą.

G.JAKAVONIS: Švedija, Danija, Norvegija euro neįsivedė, o mes tai padaryti buvome spaudžiami. Teko dirbti Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje ir kalbėtis su Suomijos delegacijos nariais, kurie teigė, kad jų ekonomistai paskaičiavo, jog Suomijoje euro įvedimas buvo pati didžiausia klaida.

A.RUDYS: Manau, kad Lietuvoje garsiausi ekonomistai taip pat „suka uodegas“ nuo to, ką jie žadėjo, kad nebus kainų kilimo. Pripažinkime, kad tai buvo didelė klaida. Kaip suomiai mano, taip ir aš manau. Aš, kaip tautininkas, noriu atkreipti dėmesį, kad tautininkų partijos programoje yra labai aiškiai pasakyta, jog mes už tai, kad būtų valstybinis komercinis bankas, valstybinis mažmeninis valstybės tinklas, vaistinių valstybinis tinklas, degalinių valstybinis tinklas. Kodėl? Todėl, kad strateginis reikalas - nacionalinis saugumas. Jeigu iš vieno taško yra valdoma visa bankinė sistema Lietuvoje, o tas taškas yra ne Lietuvoje, tai bet kuriuo atveju, bet kuriuo momentu galima sukelti tokią krizę, kad, kaip sako žmonės, maža nepasirodys.

Jeigu mes norime nutraukti tą negerą, baisią, pražūtingą Lietuvai visuomenės diferencijavimosi ir atskirties didėjimo problemą, valstybė turi susigrąžinti kai kuriuos įrankius, paveikiančius ekonominius ir socialinius reiškinius. Vienas iš jų būtų valstybinis komercinis bankas. Kokios naudos gautų valstybė ar visuomenė? Pirmas dalykas, pelnas šiuo metu yra vienintelis efektyvumo kriterijus. Bet efektyvumo kriterijai gali būti visiškai kiti, o pelnas yra tik vienas iš efektyvumo kriterijų. Valstybė galėtų išsikelti tikslą, kad šitas bankas turi dirbti su minimaliu pelnu, o minimalus pelnas reiškia, kad jis vykdo minimalią investicją savo paties plėtros programoje ir ne daugiau. Kas iš to išeina? Paslaugų kainos galėtų būti mažesnės ir kiti bankai būtų priversti prie šito taikytis. Ką galėtų valstybinis bankas daryti? Nors banko sektorius nesiskundžia darbo užmokesčiu, bet nustatydamas valstybiniame banke dirbančių žmonių darbo užmokesčio lygius, jis tuoj pat pradėtų veikti gretutines tiek pačių bankų, tiek draudimo ir visas kitas sferas, kurios yra glaudžiai susijusios su bankais, su finansais. Kitaip sakant, pradėtų augti darbo užmokestis Lietuvoje.

Dar labai svarbu yra valdyti informaciją. Valstybės institucijos, reguliuojančios ekonomiką, turėtų galimybę gauti pirminę informaciją apie reiškinius, kurie vyksta sektoriuje. Nes dabar privatus bankininkas ką nori, tą ir pateikia ataskaitose, o ko nenori - tą nutyli. Kitaip tariant, valstybės institucijos gerai nežino, kas vyksta gilumoje. Tą patį galima kalbėti ir apie mažmeninę gamybą, apie vaistines ir pan. Būtų kur sutelkti valstybės lėšas. Panaudojant valstybines lėšas gaunamas bendro vidaus produkto padidėjimas nebūtų išvežamas į kitas šalis, o skatintų BVP, ūkio augimą, visuomenės ir valstybės turtėjimą ne per mokesčius, bet per tai, kas pasiskirsto per žmones, per smulkųjį verslą, per vidutinįjį verslą, teikiant individualias paslaugas, restoranų verslą.

Audrius RUDYS
Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras

▶ Kad ir kas būtų valdžioje - ar dabartiniai konservatoriai, ar liberalai, ar socialdemokratai - visos vyriausybės vykdė liberalią politiką

G.JAKAVONIS: Ar jūs įsivaizduojate situaciją, kad koks nors politikas, laikantis savo indėlius skandinaviškame banke arba kurio artimi giminaičiai yra paėmę paskolas, ryžtųsi rodyti iniciatyvą?

S.ŽILINSKAS: Būkime objektyvūs, vagia ne tik iš valstybinių bankų, vagia ir iš komercinių, ir iš tų pačių dabar esamų Skandinavijos bankų ir „pinigus plauna“. Tai galima pamatyti ir tada, kai bankas yra ieškovas prieš fizinį asmenį. Akivaizdu, kad tai yra vidiniai procesai. Tik valstybiniame banke bet koks auditas, valstybės kontrolė ar kažkas kitas iškart tuos dalykus viešina, o čia viskas yra slepiama. Faktai yra tokie, kad banko veiklą nulemia akcininkai. Mes turime vieną labai paprastą problemą - skandinavų bankai veikia ne mūsų žmonių, o skandinavų akcininkų naudai. Atitinkamai yra samdomi vadybininkai, nustatomi uždaviniai, nors ir minimalūs, tačiau jų uždavinys čia yra pelnas. Bankininkystės sistema turi tarnauti mūsų žmonėms. Viena labai daug nulėmusi klaida, kurios niekas neprisimena - egzistavo toks bankas, turėjęs licenziją. Jis vadinosi „Vilniaus banko hipotekos bankas“. Tikrai buvo toks bankas, jam buvo išduota bankininkystės licencija. Tuo metu, ūkanotais 1994 metais, buvo svarstomas esminis modelis, kaip vystysis mūsų sistema - ar ji vystysis vidinio hipotekinio banko pagrindu, t.y. statomas mikrorajonas, jis visas įkeičiamas hipotekos bankui, iš to randasi nauji pinigai, kurie skiriami kitkam. Bet pas mus buvo nueita labai paprastu keliu, galvojant, kad kiti privež pinigų. Kadangi privežė pinigų, tai akcininkai ir nuosavybė išvažiavo į kitą pusę.

G.JAKAVONIS: Artėja prezidento rinkimai ir turime kandidatą, buvusį skandinavų bankų atstovą, tikrai protingą, simpatišką vyrą, Gitaną Nausėdą, kuriam aš prognozavau pergalę. Bet kitas kandidatas bus finansų ministrė Ingrida Šimonytė, susijusi su dabartine prezidente. I.Šimonytę paminėjau todėl, kad prezidentės rinkimų štabo pirmininku buvo Vitas Vasiliauskas, Lietuvos valstybinio banko vadovas. Taigi dabar turime du rimtus kandidatus. Su banku susiję žmonės lieka be konkurencijos, o Vygaudas Ušackas - rimtas diplomatas - už borto. Kodėl vyksta tokie dalykai, kad būtent su bankais susiję žmonės siekia prezidento posto?

P.GYLYS: Čia yra politinė ekonomika. Mes trisdešimt metų turime negatyvią politinę ekonomiką. Nėra sistemiško nacionalinio saugumo supratimo, mums egzituoja tik karinės grėsmės. Mums kiekvieną dieną kalama į galvą, kad kažkas mus ketina pulti. Taip, karinės grėsmės egzistuoja visame pasaulyje, bet yra ir kitos grėsmės. Viena iš jų - ekonominė grėsmė. Dar konkrečiau - ta, kuri yra finansų, bankininkystės sferoje. Nacionalinio intereso, viešojo intereso, bendrojo gėrio supratimas Lietuvoje yra labai menkas. Antra, Seime žmonės bijo atstovauti nacionaliniam interesui, nors visi Konstitucija prisiekė jį ginti. Žmonės bijo, nes dauguma to nesupranta. Bijo, kadangi milžiniška galia slypi ne Seime, o už Seimo ribų. Vienas iš galios centrų yra finansai. Kaip atsitiko, kad yra antroji pensijų pakopa, kuri siurbia iš viešojo sektoriaus? Aš ne prieš privačias pensijas, bet negalima naudoti viešųjų pinigų. Pabandyk pasipriešinti ir tave užblokuos, tu niekur neišeisi į viešąją erdvę, nepasakysi tiesos.

Povilas GYLYS
Profesorius, ekonomistas

▶ Seime žmonės bijo atstovauti nacionaliniam interesui, nors visi Konstitucija prisiekė jį ginti

Lietuvoje eilinį kartą vyksta politinis procesas, kuris sudarytas iš dviejų dalių. Pirmoji fazė - mums galios centrai parenka, kas jų požiūriu yra gerai, o tada mes išsirenkame iš to, kas mums parinkta. Paskutinį kartą buvo išvalytas rinkiminis laukas nuo nepatogių, potencialių pagrindinio kandidato priešininkų. Dabar jūs paminėjote dvi pavardes. Ar manote, kad G.Nausėda pas mus apsilankė iš skandinaviškų aukštybių netyčia? Ne. Jis yra seniai per žiniasklaidą ruošiamas šiai pozicijai. Ar jūs buvote ant žurnalų viršelių? Ir aš nebuvau. Dideli pinigai jau seniai naudojami šitam kandidatui ruošti. Jis bus tiesiog skandinaviškų bankų prezidentas Lietuvai. Antra, garsiosios skolinimosi bylos. Iš ko skolinomės už 9,7 proc.? Iš skandinaviškų bankų prezidentei vadovaujant. Toje komandoje ir Ingrida Šimonytė.

Mes esame Europos Sąjungoje ir NATO. Aš maniau, kad tokioje aplinkoje mes tikrai vadovausimės demokratijos principais, o demokratijos esminė dalis yra viešojo intereso gynimas. Mes turime jau du mums sukurtus kandidatus. Visa žiniasklaida, visos galios bus mestos kitiems kandidatams užblokuoti, jeigu jie bent kiek kalbės ekonominio patriotizmo dvasia. Aš ne prieš užsienio investicijas, bet tai turi būti korektiška. Jie mokesčių nemoka dėl to, kad jie per krizę nuostolių patyrė. O ar lietuviai nuostolių nepatyrė, firmos nebankrutavo? Visi mes nukentėjome.

Saulius ŽILINSKAS
Smulkaus ir vidutinio verslo asociacijos tarybos narys

▶ Mes turime vieną labai paprastą problemą - skandinavų bankai veikia ne mūsų žmonių, o skandinavų akcininkų naudai

Mes sukuriame BVP, tame kūrime dalyvauja ir bankai, bet jie išveža. Jie kasmet, ko gero, išveža daugiau, negu mes gauname parduodami savo visą bankininkystę su kreditų rinka. Ar jūs įsivaizduojate, kokia yra pelno, pajamų norma? Mes sukuriame BVP, jis auga, bet yra išvežamas. Visa tai vis geriau suvokiama Europoje ir tai griauna Europos Sąjungą. Ją sugriaus liberalizmas, o ne ekonominis patriotas, koks yra, pavyzdžiui, gerbiamas Audrius Rudys arba aš. Aš esu ekonominis patriotas, bet nesu prieš Europos Sąjungą, kaip prieš Tautų Sąjungą. O neoliberalai su tokia praktika griauna pačią filosofiją.

G.JAKAVONIS: Kadangi esu žygeivis, buvęs visose Skandinavijos valstybėse, prisimenu vieną atvejį Danijoje. Mūsų komandoje buvo ir vienas Seimo narys, pakankamai sėkmingas verslininkas. Nuėję 45 km trasą sumanėme išgerti po bokalą alaus, kuris tuo metu Danijoje mūsų pinigais kainavo 35 Lt. Išgėrėme po vieną, bet matome, kad skandinavų pensininkai, dalyvavę žygyje, išgėrė po penkis - septynis bokalus. Klausimas - iš kur pas skandinavų pensininkus tokie pinigai?

P.GYLYS: Jie užsidirbo turtą mūsų sąskaita. Atleiskite, bet tai yra neokolonizmas.

G.JAKAVONIS: Tad ar ir toliau nieko nedarysime?

A.SKARDŽIUS: Už per krizę išvežtus, o paskui už didelius procentus pasiskolintus pinigus iki 2022 metų mokėsime palūkanas. Gerai, kad šiandien parlamentas tiria šį atvejį, galbūt daugiau tokių klaidų nedarysime. Bet aš priminsiu tą nusibodusią istoriją su „Independence“. Kam mokame nuomą už skandinavišką išnuomotą laivą su išdujinimo įranga, kuris stovi Klaipėdoje nuo 2014 metų gruodžio mėnesio ir iki 2024 metų ten stovės? Mūsų vargšai pensininkai arba „turtingi“ mūsų pensininkai šelpia „vargšus“ skandinavus, skandinavų pensininkus. Aš manau, kad finansinio tarpininkavimo sektorius turi tapti svarbiausiu nacionalinio saugumo klausimu. Nes tai valstybės organizmui yra reikalinga kaip kraujas. Antras dalykas - nacionalinis bankas. Šiandien virš jo yra tik dangus, jis priklauso Europos Centriniam Bankui. Nei premjeras, nei finansų ministras, nei parlamentas jam neturi absoliučiai jokios įtakos. Turi būti svertai, turi būti pono Vasiliausko atskaitomybė mūsų parlamentui ir atskaitomybė to filialo nepaisant, kad jis priklauso Centriniam Bankui. Tačiau kol kas tai yra fikcija, kurią bandoma tendencingai „prakišti“ per valdomą žiniasklaidą. Turi būti valstybės ekonominis ir finansinis saugumas, ne tik karinis. Vargu ar kas nors čia suvarys tankus, kai turime NATO partnerius. Turi būti aiškiai suformuluotas uždavinys, kuris atneštų naudą mūsų valstybės raidai.

G.JAKAVONIS: Gerbiamas Sauliau, jeigu jūsų šeimos finansus kontroliuoja ne pati šeima, o kaimynė, tai kas tuomet yra jų šeimininkas? Ką jūs siūlytumėte šiuo atveju?

S.ŽILINSKAS: Reikia tvarkytis savo kieme, yra labai paprasti modeliai. Turime galiojančius įstatymus, yra Konkurencijos įstatymas, apibrėžiantis monopolijos sąlygas. Reikia naudotis tuo, ką mes turime, tvarkytis savo kieme, nes niekas kitas neprivers valdžios elgtis normaliai. Pasaulyje yra pavyzdys, buvusi žymiausia bankininkystės šalis - Islandija. Tai buvo daugiausia bankinių operacijų atliekanti šalis, tačiau vėliau sistemą ištiko bankrotas. Tada jie, švelniai tariant, pasakė kelis negražius žodžius tiems nesąžiningiems investitoriams. Ten nuvažiuojantys mūsų žmonės gali pasikalbėti, kur veda pasididžiavimas savo tauta, savo sprendimais. Ten žmonės gyvena normaliai.

P.GYLYS: Aš suprantu, kad yra kiemo reikalai ir visi turi tvarkytis savo kieme. Tačiau yra ir nacionaliniai reikalai. Kol kas, kai nesuprantame bendrųjų reikalų, nematome to makro lygio, aš visuomet apibrėžiu tai kaip „makroidiotizmą“. Bet aš matau šansą, turiu tokį pojūtį, kad ekonominis patriotizmas didės, visuomenė bręsta.

Parengė Gediminas JAKAVONIS

Visa filmuota medžiaga tinklalapyje
www.suzalgiriu.lt

NACIONALINIŲ VERTYBIŲ RINKIMAI 2018

2018 metų NACIONALINĖS VERTYBĖS pristatomos šeštadieniais „Žalgirio“ nacionalinio pasipriešinimo judėjimo priede su „Respublika“. Rašykite ir Jūs!
NACIONALINIŲ VERTYBIŲ RINKIMAI 2018, A.Smetonos g. 2, Vilnius LT-01115, arba el.paštu redaktorius@respublika.net. Tel. (8-5) 212-35-25

Fenomenas - Lietuvių sanitarinės pagalbos draugija

Draugijos veikla - tai pavyzdys, kiek daug Tėvynės ir jos žmonių labui gali nuveikti nedidelė grupelė ryžtingai nusiteikusių bendraminčių.

Regina VAIŠVILIENĖ

Apie Lietuvių sanitarinės pagalbos draugiją (LSDP), ligoninę ir polikliniką yra rašę patys draugijos įkūrėjai - gydytojai dr. Danielius Alseika ir dr. Veronija Janulaitytė-Alseikienė savo prisiminimuose. Deja, nei vienas, nei kitas nepamini jokių archyvinių dokumentų. Artėjant draugijos įkūrimo 100-mečiui, Lietuvos Mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje pavyko aptikti keletą originalių dokumentų bei šiek tiek informacijos to laiko Vilniaus spaudoje.

Kaip ir kodėl įsikūrė Lietuvių sanitarinės pagalbos draugija

Jos įkūrimas glaudžiai susijęs su Lietuvos Tarybos veikla ir 1918 m. vasario 16 d. paskelbtu Aktu dėl Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui ir carinės Rusijos okupuotą Lietuvą 1915 m. užėmus kaizerinės Vokietijos kariuomenei, daugelis Lietuvos gyventojų buvo priversti pasitraukti į Rusijos gilumą. Tačiau 1917 m. spalio mėnesį bolševikams perėmus valdžią Petrograde ir prasidėjus chaosui kariuomenėje, dauguma į ją paimtų lietuvių kareivių metė ginklus ir ėmė grįžti į gimtus kraštus. Norintiems kirsti fronto liniją, teko gauti būtinojo sanitarinio patikrinimo dėl siaučiančių ligų leidimą.

Karo tarnybai buvo mobilizuoti ir gydytojai Alseikos. V.Alseikienė 1915-1918 m. dirbo karo ligoninėje Minske, čia vėliau buvo paskirtas dirbti ir D.Alseika. Prasidėjus revoliuciniams įvykiams ir 1918 m. Minską užėmus vokiečiams, buvusi carinės Rusijos karo ligoninė, kurioje dirbo abu gydytojai Alseikos, nespėta evakuoti. D.Alseika rašo: „1918 metų pradžioje su dr. V.Alseikiene, dr. Vladu Bagdonu, Pijumi Mičiuliu ir A.Krutuliu sukūrėme Minske, dabar veikiančią Vilniuje, Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugiją. Tos draugijos užuomazga buvo sanitarinė komisija, kuri buvo gavusi iš vokiečių okupacinės valdžios leidimą tirti sveikatą ir skiepyti raupus grįžtantiems pro Minską Tėvynėn lietuviams tremtiniams ir pabėgėliams.“

Gauti vokiečių valdžios leidimą grįžtančiųjų patikrinimui ir skiepijimui padėjo atsitiktinumas. V.Alseikienė, gerai mokėjusi vokiečių kalbą, taigi gydžiusi ir vokiečių štabo karininkus, sutiko savo studijų Berlyne 1906-1908 m. bendramokslį štabo karininką. Jis ir padėjo išrūpinti leidimą atidaryti patikrinimo punktą su teise išduoti leidimus grįžti į Lietuvą. A.Krutulys prisimena: „Pabėgėlių buvo tūkstančiai. Vokiečiai jokių sentimentų neturėjo, elgėsi su žmonėmis, kaip su gyvuliais: sugrūsdavo šimtais įvairiuose barakuose, o paskui traukiniais veždavo į karantino lagerius, kuriuose gyvenimo sąlygos buvo baisios. Pabėgėliams buvo didžiausias vargas. Grįžtantieji su tais leidimais nebuvo siunčiami į karantiną, važiuodavo laisvai, kur kam reikėjo. Tūkstančiai lietuvių (ir ne tik lietuvių) tokiu būdu ištrūko iš šio pragaro ir atsidūrė Vilniuje.”

Įvairiuose prisiminimuose rašoma, kad „Nukentėjusių nuo karo šalpos ligoninės“ inventorius buvo sukrautas į 12 (kitur rašoma, kad į 18) vagonų ir 1918 m. liepos mėnesį parvežtas į Vilnių. Ten tebebuvo okupacinė vokiečių valdžia, mieste tvyrojo skurdas ir badas, prasidėjo choleros epidemija. 1919-1920 m. D.Alseika buvo paskirtas Vilniaus miesto ir apskrities gydytoju.

Pirmosios žinios apie Draugijos ir jos ligoninės veiklą Vilniuje aptinkamos 1918 m. „Darbo balse“. LSPD nariams pranešama: „Draugija jau yra Vokiečių okupacinės valdžios patvirtinta ir registruota. Draugijos įstatai nepoilgam bus išspausdinti ir galės būti nariams išsiuntinėjami, todėl nariai prašomi pranešti savo adresus.Valdybos pirmininkas D-ras D.Alseika.Vilnius, Jogelonų g. N 9 but. 3.“

Kitame laikraščio „Darbo balsas“ numeryje išspausdintoje informacinėje publikacijoje „Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugijos poliklinika ir ligoninė“ pateikiama gan išsami informacija: „<...> draugija yra jau seniai susidariusi, turi 36 narius, kurių dauguma yra gydytojai, provizoriai, dantų gydytojai, bet yra ir kitų profesijų inteligentų. Draugijos turtas - lietuvių tremtinių sudėtos aukos, tiek pinigai, tiek ir kitokis turtas.Draugijos tikslas - labdarybė, gyventojų sveikatos kėlimas, teikiant jiems medicinos pagalbos, kiek galint prieinamomis sąlygomis, o neturtėliams - ir visai veltui...“

> Daktaras D.Alseika buvo savo ligoninėje ir galva ir širdis, bet visų pirma širdis!

Iš tos pačios publikacijos sužinome, kad „Draugijos ligoninė ir poliklinika atidarytos nuo spalio 15 d. Ligoninės butas, Vilniaus g. N. 28 (dabar - Vilniaus g. 25, - *aut. past.*). įrengtas su visais patogumais, turi apie 30 kambarių. Prie ligoninės yra vaistinė, laboratorija, rentgeno kabinetas, operacinė, perrišamieji kambariai ir keletas gydytojaus kabinetų, kur priimami apsilankantieji ligonys.“

Lietuvos literatūros ir meno archyvo nuotr.

▶ **Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos įkūrėjai Danielius ir Veronika Alseikos**

Kaip Draugijai sekėsi veikti, skaitome 1924 m. žurnale „Medicina”: „Iš Valdybos ir revizijos komisijos pranešimų paaiškėjo, kad draugijos stovis yra geras, deja iš niekur negaudama jokios pašalpos, išlaiko ligoninę, kurioj darbuojasi 14 gydytojų, 5 administracijos tarnautojai, 8 gailestingosios seserys, 25 sanitarės ir šiaip darbininkai, be to d-ja dar turi vaistinę ir žemės ūkį. <...> Per 1923 metus ligoninėje gydyta 1594 gulinčiųjų ir 28014 ateinančiųjų ligonių, nemažą dar ligonių skaičių ligoninė pagydė visai veltui.“

Kokį atgarsį turėjo ši ligoninė tarp Vilniaus ir jo apylinkių gyventojų, rašo Vincas Žilėnas: „(...) ligoninės vardas pasklido po visą mūsų kraštą, visi žinojo, kad tai lietuviška įstaiga, kurioj daugelis lietuvių gavo darbo, o lietuviai ligonys galėjo laisvai lietuviškai susišnekėti su gydytojais. Besigydydami Vilniaus lenkai, gudai ir žydai tapdavo lietuvių simpatikais, lietuviams palankesniais žmonėmis. Nuo 1918 m. iki mirties ligoninė laikėsi ant d-ro D.Alseikos pečių. Jei ligoninė ligi šiol tebegyvuoja, turi naujas gražias patalpas, lietuviai tarnautojai gauna darbo, tai tik d-ro D.Alseikos nuopelnai.“

Tik savo kraštui ir žmonėms pasiaukojusių žmonių darbas, gabių gydytojų ir kito personalo sutelkimas galėjo duoti tokių rezultatų.

Vien V.Alseikienė Vilniuje ir Vilniaus krašte atliko per 300 kataraktos operacijų. „Dirbau sunkų ir labai nedėkingą labdaros darbą nuo 1910 iki 1932 m. Nuolatiniai materialiniai sunkumai LSP Draugijos ligoninėj, intrigos, nesutarimai, nutariau viską mesti, nes nervai nebegalėjo išlaikyti, nors mesti ligoninės, kurią drauge su vyru organizavau, daug metų dirbau, išvykti į Kauną, kur manęs nelaukė, tai buvo didelė mano gyvenimo drama. <...> Dr. D.Alseika pasiliko Vilniuje toliau kovoti, bet ir jo jėgos smarkiai mažėja, daug metų įtempto darbo Lietuvių laikiname komitete, darbas rentgeno kabinete, dideli sunkumai LSP Draugijos ligoninėj, be poilsio, partijų intrigos, nors pats dr. D.Alseika seniai jokiai partijai nepriklausė. Labiausiai dr. D.Alseiką pakirto nepagrįsti šmeižtai, kad d-as esąs prolenkiškos orientacijos. Girdėti tokius šmeižtus per daug jam buvo skaudu“, - tai eilutės iš V. Alseikienės prisiminimų.

1931 m. rugpjūčio mėnesį V.Alseikienė su vaikais Vytautu ir Marija išvyko gyventi į Kauną, norėdama atžaloms suteikti išsilavinimą lietuvių kalba. Marija Alseikaitė-Gimbutienė, karo metais pasitraukusi į Vakarus, mokslus sėkmingai tęsė ir tapo pasaulyje bene žymiausia lietuvių tyrėja archeologijos, antropologijos, archeomitologijos srityse. Vytautas Alseika tapo teisininku, žurnalistu, kino publicistikos pradininku Lietuvoje.

Dr. D.Alseika ne tik vadovavo Draugijai, ligoninei ir poliklinikai, bet daug jėgų skyrė ir visuomeninei veiklai. Jo domėjimosi spektras buvo labai platus - nuo medicinos mokslo naujienų iki Lietuvos istorijos, politikos, kultūrinio gyvenimo.

Nors draugija ir jos įsteigta ligoninė bei poliklinika laikėsi, bet darėsi vis sunkiau. Aštrėjantys Lietuvos ir Lenkijos nesutarimai, neramumai Europoje, prasidėjusi pasaulinė ekonominė krizė vertė ieškoti naujų partnerių ligoninės išlaikymui ir nuosavo pastato įsigijimui.

Sutelkus pastangas, Draugijos ir privačių asmenų lėšomis pavyko įsigyti pastatą Mickevičiaus g. 33A (dabar - Gedimino pr. 35 - *aut. past.*). 1933 m. ligoninė perkelta į ne visai pritaikytas patalpas. Ligoninė veikė, tačiau tuo pat metu buvo atliekamas ir kapitalinis pastato remontas.

Kad ligoninė dar veikė 1940 m., patvirtinimą randame publikacijoje „Kaip veikia Vilniuje Lietuvių sanitarinės pagalbos Draugijos ligoninė“. „XX amžius“ rašo: „Ligoninė veikia jau 22 metai. Su namais ir visu įrengimu vertinama apie 0,5 milijono litų. Namo savininkai yra 3: Liet. Sanitarinės Pagalbos Draugija, L.Labdaros Draugija ir dabartinis ligoninės direktorius dr. Vyt.Legeika, kuris ligoninėj dirba 20 metų.“

Remiantis prisiminimų medžiaga, ligoninės veikla nutrūko apie 1941 m., vykstant Antrajam pasauliniam karui. Teigiama, jog Lietuvių ligoninės inventorius bei archyvas buvo perkeltas į tuometės Šv.Jokūbo ligoninės patalpas. Manoma, kad vėliau ligoninės archyvas buvo sunaikintas.

Vietoje epilogo

„Šimtai tūkstančių ligonių perėjo per Vilniaus Lietuvių sanitarinės pagalbos polikliniką! Kas gali išmatuoti tą begalinę naudą, kurią davė dr. Danielius Alseika, sukurdamas šią draugiją, ligoninę ir polikliniką?“- nekrologe dr. D.Alseikai atminti 1936 m. žurnale „Medicina“ rašė jo kolega dr. Vladas Kairiūkštis. O Bronius Untulis prisimena: „Daktaras D.Alseika buvo savo ligoninėje ir galva ir širdis, bet visų pirma širdis! Čia jis nusipelnė savo gerojo daktaro garbingo vardo, čia jis parodė, ką galima nuveikti gera širdimi vaduojantis.“

2018 m. lapkričio 3 d. ant namo Vilniaus g. 25. atidengta paminklinė lenta byloja:

„1918-1933 m. čia veikė Lietuvių sanitarinės pagalbos draugija. Poliklinika ir ligoninė. 1918-1926 m. čia dirbo dr. Jonas Basanavičius“.